प्रकृतिः पाठयति ।

परितः वर्तमानः स्थितिः एव परिस्थितिः। प्राणवायुः, निर्मलम् जलम् फलदायकाः वृक्षाः अनेके जन्तवः, पक्षिणः, शलभदायश्च भक्तिः अस्यामन्तर्भवति । परस्पराश्रितत्वेनैव परिस्थितेः सुस्थितिः जायते । किन्तु स्वार्थतत्पराः केचन मनुष्याः परिस्थितेः प्राधान्यम् विस्मृत्य वनानि नाशयन्ति । जन्तून् घ्नन्ति। भूमिम् उत्पाडयन्ति । एतत परिस्थितेः नाशाय भवति ।

वनम् प्रकृतिदत्तम् धनम् भवति। प्रकृतिमातुः अतिसुन्दरम् मुखमेव वनम् । लताभिः पुष्पैः च भक्तिः वनम् सर्वेषां हृदयम् आवर्जयन्ति । हृदयाहृलादकारिणि अन्यानि दृश्यानी च तत्र वर्तते ।

वनम् मनुष्याणाम् आदिमभवनम् इति कथ्यते । वनमेवः परिस्थितेः सन्तुलिताम् अवस्थाम् रक्षयति । अतः वृक्षाः रोपयितव्याः

न कदापि विनाशयितव्याः। वनादेव नद्याः प्रवहन्ति। प्रकृतेः अथवा विश्वस्य च जीवनाडिः एव नद्याः। तासामपि संरक्षणम् वनसंरक्षणेण भवेत्। धनलोभिनः केचन मनुष्याः अद्य किं प्रकृतिम् चूषणम् कुर्वन्ति। ते वृक्षान् छिन्दन्ति, अखेटकैः जन्तवः मारयन्ति। एतत् सर्वम् परिस्थितेः नाशाय भवति। अतः वयम् प्रकृति मातुः एतादृश दानान् न कदापि चूषणम् कुर्वन्ति।

प्रकृतेः जीवनाडिः भवति नद्याः। अस्मिन् एकविंशत्याम् शताब्दे अपि जलम् एकम् अमूल्यम् निधिः एव। जलस्य अभावेन यत् किमपि जीविनाम् जीवनम् अशक्यमेव। वननशीकरणेन, परिस्थिति मलिनीकरणेन, गिरीणाम् खननेन वयं जलाशयान मलिनीकुर्वन्ति। मालिन्यानि जलाशयेषु आगत्य तदपि मलिनीकुर्वन्ति। एतत् अवसरे शुद्धम् जलम् कस्मात् लब्धम्। विषपदार्थानि जलाशयेव जले अपि जलाशयेषु आगच्छन्ति।

(Note: Graded articles may be published in schoolwiki. So, Write neatly. Don't fold paper. Don't write overleaf).

आबाल्यवृद्धम् जनाः रोगिणः भविष्यन्ति । अस्माकम् गिरीणाम्, वनानाम् च संरक्षणम् अस्माकम् कर्तव्यम् भवति । "विवेकशालिनः जनाः वदन्ति "आगामीनि संग्रहः जलमाश्रित्यैव" इति । एतस्मिन् वाक्येन जलसंरक्षणस्य प्राधान्यं अधिकृत्य सम्यक् अवगन्तुम् शक्यते वा ?

परिस्थिते सर्वम् जन्तवः अन्योन्याश्रित्यैनैव जीवितम् धारयन्ति । अतः एक तेषाम् एकस्य नाशम् प्रकृतिम् बाधयति । प्रकृतेः कस्मिन्नचित् नात्क्रमम अस्ति । वयं अस्य भङ्गः न करणीयः ।

किन्तु वयं मानवाः अस्माकम् स्वार्थतया भूमिम् चूषणम् अत्यधिकम् चूषणम् अकरोत । नैव अकरोत, कुर्वन्ति । एतत् एव यथार्थ याथार्थ्यम् । प्लास्तिक वस्तूनाम् अमित उपयोगेन, वननशीकरणेन, गिरीणाम् खनेन, स्वकार्य वाहनानाम् अनियन्त्रित उपयोगेन, रासपार्दार्थानाम् उपयोगेन च

वयं प्रकृतिम् चूषणम् अकरोत ।

"शुभ्रशीतलया उत्तुंगः
गिरिशिखराणी सुगन्ध पूरित वृक्षाम
वृक्षसमूहाः ॥
निरन्तरम् प्रवाहमाना गङ्गा
विज्ञानस्य सौन्दर्यस्य च प्रभवकेन्द्रम्"

भवति प्रकृतिमातुः । प्रकृतेः सौन्दर्यम् अवर्णनीयम् भवति । किन्तु अद्य प्रकृतिः अस्माकम् कृत्याम् प्रतिकारः करणीयः । एकः उदाहरणम् एवम् समीपकालम् अनुभवन्तम् प्रलयदुरन्तम् ।

महाप्रलयात मुक्तोऽभवत केरलजनाः । अहम मलयालि इत्यत्र अभिमानस्य सुवर्ण निमेषः । केरलाम्बयाः अथवा भारतमातुः प्रियपुत्राः वयम् एकोदर सोदरत्वेन प्रलयात मुक्तिम प्राप्तुम प्रयतितवन्तः । तदैव केचन जनानाम जीवहानिः एव भवेत । अन्यत्र राज्येषु एतादृश प्रलयः सञ्जायते चेत बहूनाम जनानाम जीवहानिः भविष्यन्ति । अस्मिन शताब्दस्य भीमाकारः प्रलयः अत्र

अभवत्।

कालवर्षः तस्य पूर्ण भीकररूपेण अवर्षन्‌। ~~अपतत~~ यत्र गृहाणि भूमौ ~~अपतत~~ अपतत्, पन्थाः नाशोन्मुखाः, गिरिशृंखाणि अद्रवत्।

~~किमि~~ किमपि ~~लब्ध~~ लब्धम्‌ चेत हस्तौ स्वीकृत्य दुरिताश्वास केन्द्रान्‌ लक्षीकृत्य पलायमानाः केरल जनताः। गृहस्य उन्नत भागे अभयार्थी रूपेण प्राप्ताः.... मृता जन्तवः..... एकाकीभूया मनुष्याः--- तेषाम्‌ सहायअर्थना:.... एकः मनुष्यायुस्स काले ~~विस्मर्त~~ विस्मर्तुम्‌ अयोग्याः दृश्यानि।

वयं प्रलयात्‌ मुक्तिम्‌ प्राप्ति प्राप्य प्रयत्नम्‌ ~~कुर्म~~ कुर्मः। प्रलयसमये केरलस्य सैन्यरूपेण अस्माकम्‌ धीवर सहोदराः बहून्‌ जनान्‌ प्रलयात्‌ रक्षाम्‌ कर्तुम्‌ प्रयतितवन्तः। ते अज्ञातम्‌ अपातमपि पन्थेषु प्रलयबधितान्‌ रक्षा कर्तुम्‌ आगच्छन्‌। तेषाम्‌ सेवनम्‌ अविस्मरणीयम्‌, अभिनन्दार्हम्‌ च अभवन्‌। प्रलयात्‌ मुक्तोऽभवत्‌ वयम्‌

केरलजनताः । अस्माकम् एकोदर सोदरत्वेन भरितः पुनरधिवास प्रवर्तनानि न केवलम् भारतस्य किन्तु लोकराष्ट्राणाम् च मातृकापरम् आसीत्। एतत् प्रलयदुरन्तः प्रकृतेः एकः प्रतिकारमार्गम् भवति। एतत् प्रलयेन प्रकृति परिस्थिति संरक्षणम् अधिकृत्य अस्मान् उद्बोधनम् अकरोत्।

अस्मान् भूमिः प्रकृतिदुरन्तेण नाशयन्ति। प्रलयः एकः उदाहरणम् एव। एतस्य अनन्तरफलानि अधुना वयम् अनुभवामः। आगस्त मासस्य अष्टमे दिने अनुभवन्तम् प्रलयदुरन्तेः बहूनि जनानि मृतः तथा बहवः गृहाणी विनष्टम् च अभवत्। वयनाट् देशस्य पुत्तुमलयाम् तथा मलप्पुरम् जिल्लायाः कवलप्पारा प्रदेशे प्रकृतिदुरन्ते अनेकाः जनाः मृतोऽभवत्। बहवः सांस्कारिक केन्द्राणी, बहूनि गृहाणी च विनष्टोऽभवत्। कृषिभूमेः नाशम् अपि

(Note: Graded articles may be published in schoolwiki. So, Write neatly. Don't fold paper. Don't write overleaf).

अनिर्वचनीयम् एव। एतादृशम् प्रलयदुरन्तानाम् कारणम् आगोलतापनेन संभाव्यम् कालावस्था व्यतियानमिति शास्त्रज्ञाः वदन्ति।

एकस्मिन् समये प्रलयः तथा शुष्कावस्था अनुभवति। तदपि कालावस्था-व्यतियानस्य सूचन इति शास्त्रज्ञाः अभिप्रायन्ति। मण्सूण् मासस्य द्वितीये तथा तृतीये दिने वृष्टेः मापनम् 50% न्यूनम् आसीत्। वयनाट् तथा इडुक्कि जिल्लायाम् एतत् 60% न्यूनम् आसीत्। किन्तु आगस्त मासस्य प्रलय समये कालवर्षस्य परिमाणम् 100% अभवत्।

अतिवृष्टेः आवर्तनम् कालावस्था व्यतियानस्य सूचना भवति। अरब सागरे बङ्गाल सागरे च अनुभूयमानम् तापस्य वर्धना आगोलतापनस्य सूचना इति शास्त्रलोकम् निरीक्ष्यति। अद्य अतिवृष्टिः प्रदेशे वृष्टेः न्यूनता तथा वृष्टि प्रदेशे अतिवृष्टिः च लभते। तदपि कालावस्था

व्यतियानेन संभवति इति केरल कालावस्था निरीक्षणकेन्द्रम् वदन्ति। एतत् आगोल तापनम् ~~वयमे~~ ~~स~~ अस्माकम् सृष्टिः एव।

अद्य प्रतिदिनम् न्यूनम् न्यूनम् न्यूनमर्दाः रूपम् प्राप्यति। तस्य अनन्तरफलानि सर्वजनाः अनुभवन्ति। समीपकाले वातिः बुल्बुल नाम चण्डवायुः भारतस्य अन्य राष्ट्रस्य च जनाः तथा तस्याम् जीवितम् च प्रतिकूलेन बाधयन्ति स्म।

अस्माकम् राष्ट्रस्य तलस्थाननगरम् 'दिल्ली' देशे अनुभूयमानाः वायुमलिनीकरण प्रश्नाः अतीवश्रद्धा प्रापयन्ति स्म। तत् बहून् जनानाम् आरोग्यम् च अबाधयन्।

शुद्धम् जलम्, हितम् अन्नम्, वासस्थलम्, शुद्धवायुः च सर्व जनानाम् अवकाशः भवति। एतत् साहचर्यः प्रकृति मातुः अस्माकम् ददाति। किन्तु वयं एतस्य दुरुपयोगेन अस्माकम् आरोग्यस्य नाशायः

कुर्वन्ति ।

~~प्र~~ प्रकृति मातुः अस्मान् स्निह्यन्ति। सा अस्माकम् अवश्यम् साहचर्याः सुभ्मायाः ~~बे~~ ददाति। किन्तु वयम् ~~स~~ एतत्सर्वम् घटकानाम् दुरुपयोगेन ~~व~~ ~~प्रति~~ प्रकृतिम् चूषणम् अकरोत्। अन्तः ~~प्रकि~~ प्रकृति प्रतिकार करणेन आरम्भः अकरोत्। एतस्य केचन उदाहरणानि एव अद्य अनुभूयमानम् प्रलयः, आगोलतापनम्, न्यूनमर्दाः, जण्डवाताः च।

~~प्रकृतेः~~ अस्माकम् सन्तुष्ट ~~जीवने~~ जीवनाय प्रकृतेः संरक्षणम् अवश्यम् भवति। अतः एव "जूण् - 5" वयम् विश्व परिस्थिति दिनेन आघूष्यन्ति। एतत् अवसरे विद्यालये ~~वृक्षानाम्~~ लघु वृक्षानाम् च वितरणम् कुर्वन्ति। वृक्षाः परिस्थितेः संरक्षकाः। ते आगोलतापनात् वयम् रक्षाम् कुर्वन्ति। अतः वृक्षाणाम् वनानाम् च संरक्षणम् अवश्यम् भवति। भूमेः

सुरक्षा ~~कवचम्~~ कवचम् 'ओसोण' कवचस्य" च
संरक्षणे वृक्षाणाम् भागभागित्वम् सुप्रधानम्
वृक्षायुर्वेद ~~नाम~~ नाम्ना ग्रन्थे एतादृशम्
वदति " दश ~~तटाकानाम्~~ पुत्रानाम् तुल्यम् भवति एकः
तटाकः । ~~क~~ दश तटाकानाम् समम् भवति
एकः वृक्षः" इति । एतस्मिन वाक्येन वृक्षाणाम्
प्राधान्यम् अधिकृत्य सम्यक् अवगन्तुम्
शक्यते वा ?

वयनाट् जिल्लायाम् स्वाभावि
वनानि नाशयित्वा 'तेक' नाम वृक्षम् रोपणम्
कर्तुम् अस्माकम् वनविभागस्य प्रयत्नम्
आरब्धः इति श्रूयते । वयम् सर्वे जानाति इति
वयनाट् अतीव परिस्थिति लोलप्रदेशः भवति ।
एतत् न 'तेक' नाम वृक्षः अस्माकम् भूमौ
निक्षिप्य जलम् स्वीकर्तुम् तत्पराः । तेन
कारणेन भूमौ निर्जलीकरणस्य अवस्था
सञ्जायेत । एतत् परिस्थितेः नाशायाय भवन्ति ।
'तेक' नाम वृक्षाः अस्मान् न आवश्यम्
भवति । साधरण वृक्षाः तथा जैववैविध्य

सम्पत्तेव अस्माकम् आवश्यकम् भवति।
साकम् शुचित्वम् च प्रकृति संरक्षणे प्रधानम् भवति। अतः केन्द्र सर्वकारस्य 'स्वच्छ भारत मिशन' नाम ~~कर्मपरिपा~~ पद्धते वयमपि भागभागित्वम् करणीयः। केरल सर्वकारस्य प्रलय पुनरधिवास पद्धति 'नवकेरल मिशन' च वयम् भागभागित्वम् करणीयः कर्तव्यम्। नाशः पन्थानाम्, नूतन ~~भवन निर्माणाम्, कृषिस्थलेः निर्माणाय~~ भवनानाम्, कृषिभूमेः च पुनर्निर्माणे च वयमपि सहकरणम् करणीयः।
अन्योन्याश्रित्वेनैव ~~पश्च~~ परिस्थितेः सुस्थितिः जायते। इनशैषम् सहकारिताम् विना कस्यापि जीवनम् सुखकरम् नास्ति। यदा शलभाः जीवनाय तृणानी आश्रयन्ति तथा सर्पाः मण्डूकादीन् आश्रयन्ति। मनुजाः पशवश्च सस्याण्याश्रित्यैव जीवनम् ~~धार~~ धारयन्ति। ~~श~~ शुद्धम् जलम् प्राणवायुः च प्रकृतेः सूत्यमतया सिद्धयति। सर्व जीवाजी जीवजालीन ~~भ~~

भूमण्डलेऽस्मिन् स्वकीयस्य प्राधान्यमस्ति। प्रकृतेः कस्याम् तात्क्रमम् अस्ति। वयम् अस्य भङ्गः न करणीयः।

"सर्वे भवतु सुखिनः"

इति उदात्तेन उद्देशेन अस्मान् मानवान् असृजत् देवाः सृष्टिः अकरोत्। प्रकृति अस्माकम् भवति। ~~प्रकृ~~ केचन प्रकृतिदुरन्तेण प्रकृति ~~अस्माकम्~~ अस्मान् केचन पाठः पाठयन्ति। वयम् प्रकृति मलिनीकरणम् न ~~कार्य~~ कुर्मः। तस्य संरक्षणम् परिपालनम् च करणीयम् अस्माकम् कर्तव्यमेव।

धन्यवादः।